

Karita Pyhalahti
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönjohtaja
Opinnäytetyö, 2019

SYVIS – SYVENTÄVÄ NUORTENILTA ISOSKOULUTUKSEN KÄYNEILLE NUORILLE

TIIVISTELMÄ

Karita Pyhälähti

Syvis – syventävä nuortenilta isoskoulutuksen käyneille nuorille

48 sivua, 3 liitettä

Toukokuu 2019

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönohjaaja

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Sastamalan seurakunnan isoskoulutuksen käyneiden nuorten toimintaa. Sastamalan seurakunnalla on kaksivuotinen isoskoulutus, jonka jälkeen monet isoskoulutuksen käyneet eivät enää jatka mukana toiminnassa. Nuorten toiveista lähdettiin kehittelemään syventävää toimintaa, joka ei ole kuitenkaan enää yhtä sitovaa kuin isoskoulutus.

Opinnäytetyö toteutui yhteistyössä Sastamalan seurakunnan kanssa ja tuotoksena syntyi materiaalipaketti syventävistä nuortenilloista eli Syviksistä. Syvikset testattiin syksyllä 2018 ja keväällä 2019 ja nuorilta kerättiin palautetta ja ideoita pitkin matkaa. Lopuksi nuorilta kerättiin palautetta kyselylomakkeella koskien kaikkia kertoja.

Syventävien nuorteniltojen teemoina on millaista on olla vanhin isonen, hartaus, toiminnallinen raamattuopetus, leikit ja kilpailut sekä iltaohjelma. Kerrat noudattavat samantyyppistä kaavaa. Kahden tunnin mittaiseen kertaan sisältyy teorian kertaamista, ryhmäytymistä esimerkiksi leikkien avulla ja vuorovaikutuksellista keskustelua. Hartaus, raamattuopetus ja leikki ja kilpailu -kertojen jälkeen nuoret pääsevät itse suunnittelemaan ja toteuttamaan näistä aiheista toimintaa tuleviin nuorteniltoihin.

Palautteen perusteella nuoret pitivät syventävien nuorteniltojen kaltaisesta toiminnasta. Nuoret pitivät siitä, että tuttuja aiheita kerrattiin ja niistä keskusteltiin. Pääosin nuorista oli myös hyödyllistä ja mukavaa päästä itse toteuttamaan esimerkiksi toiminnallinen raamattuopetus nuorteniltaan.

Asiasanat: isostoiminta, kirkon nuorisotyö, kristillinen kasvatus

ABSTRACT

Karita Pyh lahti

Syvis – Advanced youth night for young confirmed volunteers

Pages: 48 and appendices: 3

May 2019

Diaconia University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Services: Option in Christian Youth Work

Bachelor of Social Services

The aim of this thesis was to develop the activity for young confirmed volunteers at the Church of Sastamala. Sastamala Church has a two-year training for young confirmed volunteers and after that many volunteers drop out from the activity. The youth expressed their wishes about developing the advanced activity which is not as binding as the training before.

This thesis was created in co-operation with the Church of Sastamala and the outcome was a guidebook about advanced youth nights e.g. the Syvis. The youth nights were tested in fall 2018 and spring 2019. The feedback and ideas during the process were collected from the youth. At the end of the process the feedback from the youth was collected concerning all the nights.

The themes of the youth nights are *What Is It Like to Be the Oldest Young Confirmed Volunteer*, *Devotion*, *Functional Bible teaching*, *Play and Competitions* and *Evening program*. All the events follow the same plan. The events are two hours long and they consist a theory revision, exceeding of social cohesion with playing and interactive conversation. After the events on Devotion, Functional Bible teaching and Play and Competitions, participants can design and execute activities from these topics for future youth nights.

The feedback collected from the young people was positive and the advanced activity was approved. The youth liked that familiar themes were rehearsed, and they were discussed. The youth found it mostly useful and pleasant to have a chance to execute for example a functional Bible teaching for a youth night.

Keywords: young confirmed volunteers, church youth work, christian education

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 NUORESTA NUOREKSI AIKUISEKSI.....	5
3 KIRKON NUORISOTYÖ JA ISOSTOIMINTA	7
3.1 Nuorisotyö kirkossa	7
3.2 Isostoiminta.....	8
3.3 Hengellinen kasvu ja sen tukeminen	10
4 OSALLISUUS KIRKOSSA	11
5 SASTAMALAN SEURAKUNTA	13
6 SYVIKSET ISOSTOIMINNAN JATKOKSI.....	15
6.1 Lähtökohdat ja tavoitteet opinnäytetyölle.....	15
6.2 Isoskoulutuslaisten toiveita isoskoulutuksen jälkeiseen toimintaan	16
6.3 Syventävien nuorteniltojen suunnittelu, pedagogiset menetelmät ja toteutus ..	17
6.4 Nuorten palaute.....	20
7 POHDINTA	24
LÄHTEET	27
LIITE 1. Kyselypohja, kohdat 1–4.....	30
LIITE 2. Kyselypohja, kohdat 5–8.....	31
LIITE 3. Materiaali	32

1 JOHDANTO

On hyvin yleistä, että isoskoulutuksen jälkeen nuori ei enää jatka seurakunnan toiminnassa mukana. Olisi tärkeää esimerkiksi rippikouluja varten, että isokset pysyisivät mukana pidempään kuin vain koulutuksen ajan ja leireille saataisiin kokeneita isosia.

Isoskoulutus on useissa seurakunnissa vuoden tai kahden mittainen koulutus, jonka jälkeen monet aktiiviset isokset saattavat jäädä vaille toimintaa. Opinnäytetyöni aiheena on ollut kehittää toimintaa isoskoulutuksen käyneille tai muille nuorille seurakuntalaisille, jotka ovat väliinpuotoajia isoskoulutuksen ja nuorten aikuisten toiminnan välissä. Lähdin miettimään opinnäytetyön aihetta paitsi itsekseni, myös nuorisopastorin ja nuorisotyönohjaajan kanssa ja tein opinnäytetyön yhteistyössä kotiseurakuntani Sastamalan seurakunnan kanssa. Sastamalan seurakunnan rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä on syksyllä 2017 aloitettu isoskoulutuksen jälkeinen ”Äärettömien” toiminta, joten oli luonnollista suunnata opinnäytetyöni Äärettömien toiminnan kehittämiseen. Äärettömät ovat Sastamalan seurakunnan kaksivuotisen isoskoulutuksen käyneitä nuoria ja tässä työssä käytän välillä Syviksiin osallistuneista nimitystä Äärettömät.

Opinnäytetyönäni tein materiaalia nuorisotyön käyttöön. Suunnittelin viiden tapaamiskerran sisällöt ja näitä kertoja kutsutaan Syviksiksi, eli syventäviksi nuortenilloiksi, joiden tarkoitus on pohtia syvemmin erilaisia teemoja, joita on isoskoulutuksessa käyty läpi. Syvikset tukevat nuorten hengellistä kasvua sekä antavat eväitä vanhimpana isosena toimimiseen. Minulle on myös tärkeää että nuorten ääni tulee kuuluviin ja olen kerännyt nuorilta palautetta ja toiveita pitkin matkaa. Tässä työssä käytän syventävistä nuortenilloista lyhennettä Syvis ja se onkin opinnäytetyöprosessin aikana jäänyt vakiintuneeksi termiksi niin nuorten kuin työntekijöidenkin kesken.

2 NUORESTA NUOREKSI AIKUISEKSI

Nuoruus on siirtymävaihe lapsesta aikuisuuteen. Monet muutokset, kuten fyysinen kasvu, ajattelun kehittyminen ja sosiaaliset odotukset esimerkiksi vanhemmilta tai yhteiskunnalta vievät nuoruuden kehityskulkua eteenpäin. Nuori ohjaa myös itse omaa kehitystään ja saa vaikutteita ystäväpiiristä, sekä tekee valintoja harrastusten ja koulutuksen suhteen. Kaikki nämä valinnat luovat pohjaa sille aikuisuudelle, jonka nuori elää. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2009, 124.) Nuoruuden voi jakaa kolmeen jaksoon, jotka ovat nuoruusiän varhaisvaihe, keskivaihe ja loppuvaihe. Keskivaihe käsittää 16–19-vuotiaat ja loppuvaihe 19–25-vuotiaat (Dunderfelt 1999, 92–93) ja näitä molempia vaiheita on opinnäytetyöni kohderyhmässä.

Aikuiseksi kasvaminen ja itsenäistyminen ovat sidoksissa toisiinsa ja yhteiskunnassamme aikuiseksi kasvamiseen liittyy odotuksia esimerkiksi siihen milloin nuori muuttaa pois kotoa. (Malm 2018, 7–8). Nuoruusiän loppuvaiheelle on olennaista, että nuori aloittaa itsenäisen elämän (Dunderfelt 1999, 93). Osaltaan aikuisuuteen siirtymiseen ja sen viivästyminen vaikuttaa esimerkiksi se, että Suomessa korkeakouluista saatetaan usein valmistua vasta lähempänä 30. ikävuotta. Monet asiat kuten perheen perustaminen siirtyy näin samaan elämänvaiheeseen kuin työelämään siirtyminen. (Nurmi ym. 2009, 156–157.)

Nuoruudelle tyypillistä on kuulua johonkin ryhmään ja ryhmiä muodostuu itsestään jo esimerkiksi koulussa ja harrastuksissa. Valtaosalla nuorista on ryhmä, johon kuulua (Nurmi ym. 2009, 148) ja ryhmiä muodostuu esimerkiksi seurakunnan nuorisotyön kautta.

Seurakunnan toiminnassa on mukana nuoria, jotka ovat saattaneet olla mukana toiminnassa jo lapsesta saakka, esimerkiksi päiväkerhossa tai lapsena lastenleirillä. Vastaavasti joku tulee mukaan vasta rippikouluikäisenä eli 14–15 vuotiaana. Nuori saattaa lähteä isoskoulutukseen rippikoulun jälkeen vain kavereiden takia, sillä nuoruudelle tyypillistä on seurata ikätovereiden käyttäytymistapoja. Isoskoulutukseen tai muuten seurakunnan toimintaan osallistuminen saattaa edistää myönteisiä sosiaalisia taitoja ja ennaltaehkäistä ei-toivottua toimintaa, kuten päihteiden käyttöä. (Nurmi ym. 2009, 149.)

Nuori aikuinen on käsitteenä hankala määritellä. Nuorisolain (L 1285/2016) mukaan nuori on kuitenkin alle 29-vuotias henkilö. Seurakunnan toiminnassa mukana olevat lu-kiolaiset ja ammattikoululaiset, eli noin 17–22-vuotiaat, eivät kuulu vielä nuorten aikuisten joukkoon vaikka ovatkin usein täysi-ikäisiä. Yksi ratkaiseva tekijä voi olla esimerkiksi elämäntilanne. (Köykkä 2014, 198–199.) Esimerkiksi Sastamalan seurakunnan nuorten aikuisten toimintaan osallistuu pääsääntöisesti sellaisia henkilöitä, joilla on jo lapsia ja vakiintunut elämäntilanne ja he ovat saattaneet muuttaa takaisin kotipaikkakunnalle opiskeluiden päättyttyä. Seurakunta luonnehtii nuorten aikuisten toimintaa niin, että nuorten aikuisten toimintaan voi tulla mukaan jos nuorten toiminta ei enää innosta, mutta aikuistyön toiminta ei vielä tunnu omalta (Sastamalan seurakunta i.a.)

3 KIRKON NUORISOTYÖ JA ISOSTOIMINTA

3.1 Nuorisotyö kirkossa

Keskeisimmät nuorisotyön muodot kirkossa ovat rippikoulu ja isostoiminta, muusta toiminnasta keskeisimpinä leirit sekä kouluyhteistyö. (Nuoret seurakuntalaisina, 6). Rippi-leirien muotoutuessa nykyiseen leirimuotoonsa, on isostoiminta syntynyt tarpeeseen. (Porkka 2004, 3–7.) Lisäksi nuortenillat ovat edelleen osa monien seurakuntien viikkotoimintaa. Rippikouluikäisten ja sit vanhempien nuorten lisäksi nuorisotyöntekijät työskentelevät varhaisnuorten parissa. Varhaisnuorisotyö on seurakunnissa vakiintunut termi, jolla tarkoitetaan työtä 7–14 vuotiaiden lasten parissa. (Tytöt ja pojat seurakuntalaisina, 9.) Kirkon nuorisotyön tarkoitus on tukea nuorten ja heidän perheidensä kristillistä kasvatusta. Työmuotoina on muun muassa erilaiset leirit ja retket ja yhteistyö koulun kanssa. (Aamenesta öylättiin -kirkon sanasto i.a.)

Nuorisotyötä tehdään usein myös yhteistyössä esimerkiksi kaupungin nuorisotyön sekä koulun kanssa (Launonen 2008, 83). Tavoittavaa työtä tehdään nuorisotyössä menemällä kouluille, oppilaitoksiin, harrastuksiin ja myös sosiaaliseen mediaan. Olennaista on mennä tilanteisiin joissa nuoret jo ovat sekä järjestää esimerkiksi päivystystyyppistä työtä säännöllisesti, jotta se on helposti löydettävää. Tavoittava työ on ajan antamista, läsnäoloa ja kuuntelua. On myös muistettava, että tavoittavaa työtä tehdään yhteisön ehdoilla, ei julistamalla. (Nuoret seurakuntalaisina, 23–26). Koulun ja seurakunnan yhteistyön lähtökohtana on kasvatusta. Yhteistyö edistää koulumaailmassa niin oppilaiden, opettajien kuin myös muun henkilöstön hengellistä ja sosiaalista hyvinvointia. (Sakasti. Työ kouluissa ja oppilaitoksissa. i.a.)

Nuorisotyötä tekevät pääsääntöisesti nuorisotyöntekijät. Nuorisotyönohjaajaksi voi opiskella Diakonia-ammattikorkeakoulussa, Centria-ammattikorkeakoulussa ja ruotsinkielisessä Yrkeshögskolan Noviassa. (Nuorva 2017, 93–94.) Nuorisotyöntekijän tulee seurata alan kehitystä ja toimia yhteistyössä myös muiden seurakuntien, kunnallisen varhaiskasvatuksen ja muiden organisaatioiden kanssa (Kirkon nuorisotyöntekijän ydinosaaminen,

2010). Nykyään puhutaan paljon työalarajojen ylittämistä etenkin rippikoulun näkökulmasta (Nuoret seurakuntalaisina, 22), mutta myös kaikessa muussa nuorisotyössä voi hyödyntää moniammatillisuutta.

Nuorisotyönohjaajan työn keskiössä ovat lapset, nuoret ja perheet ja keskeistä on kasvun tukeminen, ohjaaminen, opettaminen ja kouluttaminen. Nuorisotyöntekijän osaaminen koostuu neljästä eri osa-alueesta jotka ovat hengellisen työn osaaminen, pedagoginen osaaminen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen sekä organisaatio- ja kehittämisosaaminen. (Kirkon nuorisotyöntekijän ydinosaaminen, 2010).

Launonen esittää kirkon nuorisotyön olevan hengellistä, pedagogista ja sosiaalista. Näitä kolmea voidaan pitää kristillisen nuorisotyön ulottuvuuksina ja ne ovatkin hyvin sidoksissa nuorisotyöntekijän ydinosaamisen kanssa. Hengellisyys on esimerkiksi yksilön ja yhteisön uskon harjoittamista. Nuorisotyössä tämä on esimerkiksi hartauden pitoa nuorteniltoissa ja rippileirillä, rukoilemista ennen ruokailua sekä Raamatun käyttämistä. Rippileirillä tutustutaan Raamattuun ja isokoulutuksessa siihen syvennytään lisää. Rippileirillä usein isokset pitävät rippikoululaisille raamattuopetuksen eli Raamoksen, jossa käydään läpi esimerkiksi joku evankeliumeista. Pedagogisuus tulee kasvatuksen ja opettamisen kautta. Rippileirillä sekä isokoulutuksessa kasvatusta on hyvin kokonaisvaltaista, sillä hengellisen opetuksen ja henkilökohtaisen kasvun lisäksi opetellaan hyviä käytöstapoja ja muita taitoja elämää varten. Sosiaalisuus näkyy osallisuuden lisäämisestä sekä yhteisöistä ja ryhmistä. Seurakunnan toiminta on painottunut erilaisiin ryhmiin sekä yhteisöihin ja nuorisotyössä ryhmiä on monenlaisia, kuten esimerkiksi rippikouluryhmä ja rippikoululeirien pienryhmät, isosryhmät ja kerhot. (Launonen 2008, 85–86.)

3.2 Isostoiminta

Isostoiminta on nuorisotyötä ja se on rippikoulun jälkeen keskeisin osa seurakuntien nuorten toimintaa (Aamenesta öylättiin -kirkon sanasto i.a.). Isostoiminta on nuorille kasvun paikka, joka opettaa nuorille monia tärkeitä taitoja. Yksi tärkeimmistä asioista on opetella kantamaan vastuuta. Isokset ovat esimerkiksi rippileireillä tärkeässä osassa rippikoululaisten rinnalla kulkijoina leirin ajan. Isosten rooli muistuttaa jo alkukirkon toimintaa, jossa seurakuntalaisilla oli kaikilla oma kummi, johon saattoi turvautua. Toisaalta

isosten esikuvina voi olla Jeesuksen opetuslapset, sillä niin kuin opetuslasten tehtävänä oli viedä ilosanomaa maailmalle, myös isosten tehtävänä on esimerkiksi rippikoulussa opettaa rippikoululaisille evankeliumia. (Isoja ihmeitä 2016, 10.) Isosena toimimisessa toteutuu yhteinen pappeus ja isostoiminta on merkittävä maallikkopalvelun muoto kirkossa (Aamenesta öylättiin -kirkon sanasto i.a.).

Isostoiminnan rikkaus on se, ettei toiminnassa ole vain tietynlaisia nuoria. On tutkittu, että isosjoukko jakautuu neljään eri tyyppiin. Monipuolisesti motivoituneet ovat jo lapsena saattaneet osallistua paljon seurakunnan toimintaan ja aktiivisuus jatkuu myös isosajan jälkeen. Sosiaalisesti motivoituneet haluavat olla isosten, rippikoululaisten ja työntekijöiden kanssa ja heillä on halua auttaa ja tukea muita. Sosiaalisesti motivoituneita on noin puolet toimintaan osallistuneista. Hengellisesti motivoituneet ovat jo lapsuudessa osallistuneet paljon seurakunnan toimintaan ja ovat perinteisen kristinuskon tulkinnan kannalla. Heikosti motivoituneet eivät erityisesti odota isostoiminnalta mitään, mutta ovat silti mukana. Jokaisella nuorella on omia vahvuuksia ja jokaiselle on todellinen paikka isostoiminnassa. Erilaisuus isosten kesken kertoo myös rippikoululaisille siitä, että seurakunnassa on tilaa jokaiselle. Isosten erilaisuus tulee ottaa huomioon myös toimintaa suunniteltaessa. (Isoja ihmeitä 2016, 11–14.)

Yksi isostoiminnan tavoitteista on rakentaa nuorille siltaa aikuiseen seurakuntalaisuuteen (Isoja ihmeitä 2016, 11) joten siksi opinnäytetyön aiheeni on keskittyä juuri isoskoulutuksen jälkeiseen toimintaan. Seurakunnilla on hyvin vähän toimintamalleja isostoiminnan käyneille ja nuoret aikuiset saattavat jäädä seurakunnille haasteeksi (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 48–49). Isoja ihmeistä- isostoiminnan linjauksessa (2016, 9) korostetaan nimenomaan isostoimintaa, ei enää niinkään isoskoulusta. Isoskoulutuksen saattaa nuori jättää kesken esimerkiksi ajan tai mielenkiinnon puutteen vuoksi (Porkka 2004, 92–94), joten kun puhutaan toiminnasta, yritetään vahvistaa ajatusta siitä että koulutuksen lopettaminen ei tarkoita seurakuntayhteyden katkeamista. Seurakunnan nuorten toiminta ei ole kuitenkaan vain isostoimintaa, vaan toimintaa on myös tarjolla heille, jotka eivät halua isoseksi (Isoja ihmeitä 2016, 16).

3.3 Hengellinen kasvu ja sen tukeminen

Kirkon perustehtävä on julistaa Jumalan sanaa, jakaa sakramentteja ja toimia kristillisen sanoman, lähimmäisen rakkauden levittäjänä (Kirkkolaki 1993). Kaikessa kirkon toiminnassa tulee muistaa toiminnan tarkoitus, joka on hengellisyyden ja kristillisen identiteetin vahvistaminen. Ilman tätä näkökulmaa toiminta muistuttaisi lähes mitä tahansa harrastustoimintaa. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 90.)

Rippikoulussa ihminen saattaa olla ensimmäistä kertaa hengellisyyden kanssa tekemisissä (Rippikoulusuunnitelma 2017, 33). Nuorten kohdalla on tärkeää olla aidosti kiinnostunut, kun he ensimmäistä kertaa ihmettelevät ja pohtivat asioita. Työntekijän tai isosen ei tule olla kaikkietävä, jolla on vastaukset kaikkeen, vaan enemmänkin olla nuoren tukena ja toimia rinnalla kulkijana. (Tuominen 2005, 40–41.)

Hengellinen kasvu on osa nuoren kokonaisvaltaista kasvua. Hyvä ympäristö hengelliselle kasvulle on sellainen, jossa ollaan yhdessä jumalanpalveluksissa ja rukoushetkissä. Hartauselämä saa olla monimuotoista, kuten kehollista, luovaa ja toiminnallista. Nuorten kanssa uskon elämää elettäessä on hyvä olla toistoa, yksinkertaisuutta ja luontevuutta. Esimerkiksi hartauksien pito voi olla monille jännittävää, siksi nuorten ohjaamiseen tulee kiinnittää tarpeeksi huomiota. (Isoja ihmeitä 2016, 24–25, 55.) Tärkeää on myös oppia se, ettei Jumalan kohtaaminen ole vain jotain mitä tapahtuu rippileirillä tai nuortenillassa, vaan sellaista, johon on mahdollisuus myös omassa arjessa. (Rippikoulusuunnitelma 2017, 33.) Isostoiminta saattaa hyvin olla se hetki, kun nuori löytää ja aloittaa henkilökohtaisen rukouselämän, Raamatun lukemisen ja ehtoollisella käymisen (Isoja ihmeitä 2016, 55) joten siksi näihin onkin hyvä panostaa kirkon nuorisotyössä.

4 OSALLISUUS KIRKOSSA

Osallisuudelle ei ole olemassa yhtä määritelmää, mikä on käsitteelle samaan aikaan hyvä ja huono asia. Rajaamaton käsite mahdollistaa monenlaisia innovaatioita, mutta toisaalta vaarana on näennäisosallisuus, joka ei edistä osallisuutta halutulla tavalla. Ensimmäisenä osallisuushankkeena voidaan pitää vuosina 1998–2002 toiminutta valtakunnallista hanketta jonka jälkeen osallisuuden nostaminen esiin on kasvanut. Gretschel ja Kiilakoski määrittelevät osallisuuden olevan todellisen vastuun kantamista sekä saamista ja sitoutumista yhteisten asioiden parantamiseen. Osallisuutta ei ole esimerkiksi nuorten kuunteleminen, jollei heidän mielipiteilleen anneta merkitystä päätöksenteossa. Osallisuus on mahdollisuutta muuttaa yhteisöä johon kuuluu sekä oikeus omaan identiteettiin. (Gretschel & Kiilakoski 2012, 14–16.)

Osallisuuden merkitys on kirkossa kasvanut viime vuosina ja muutoksen huomaa esimerkiksi vertaamalla uutta rippikoulusuunnitelmaa edelliseen suunnitelmaan vuodelta 2001. Elämä–usko–rukous -rippikoulusuunnitelmassa 2001 ei puhuta osallisuudesta vielä ollenkaan, kun taas Suuri ihme -rippikoulusuunnitelmassa 2017 yksi rippikoulun toiminta-ajatuksista on ”Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluiksi ja saavat vaikuttaa”. Osallisuudesta on näin ollen tullut keskeinen osa rippikoulutyötä.

Isostoiminnan yksi tavoite on tukea nuorten kasvua ja osallisuus on siinä merkittävässä osassa. Meille kaikille on tärkeää tuntee kuuluvuutta johonkin, se kehittää oman identiteetin syntyä. Isostoiminnassa on mahdollisuus tekemisen ja yhdessä olon kautta oppia elämää, saada positiivisia onnistumisen kokemuksia mutta myös oppia virheiden kautta. Isostoiminnassa oleellista on myös oppia ottamaan vastuuta ja kantamaan sitä. Nämä tukevat osallisuutta, mutta edellyttävät nuorten ottamista mukaan jo suunnittelussa. (Isoja ihmeitä 2016, 23–24.)

Osallisuus ei ole vain aktiivisten ja taitavien nuorten konkreettisia tehtäviä, vaan olla aidosti mukana päättämässä omasta roolista, toiveista ja tarpeista. Kaikkia nuoria tulee kannustaa pohtimaan, mitä he toiminnalta haluavat. Nuorten ei kuitenkaan ole tarkoitus tehdä kaikkea aina itse, sillä on tarpeellista voida myös vain olla ja osallistua. (Isoja ihmeitä

2016, 23–25.) Voidaankin miettiä, onko toiminta nuoriso- vai työntekijälähtöistä. Osallisuuden liittyä olennaisesti kuulluksi tulemisen kokemus. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 58.)

Osallisuuden liittyä myös toimijuus. Häkkinen esittää, että seurakuntalaisuudessa tai missä tahansa yhteisöön liittymisessä on kysymys ihmisen tarpeesta ja ominaisuudesta elää, olla ja toimia yhdessä muiden kanssa. Nuorisotyön kontekstissa on kyse siitä, miten nuorten toimijuus voisi toteutua seurakunnissa ja miten se ymmärretään kristillisen kasvatuksen näkökulmasta. Toiminnan tulisi entistä enemmän siirtyä pois työntekijälähtöisyydestä, jotta nuorten oma näkökulma, kokemus, osallisuus ja toimijuus voisi aidosti toteutua. Osallisuuden ja toimijuuden toteutuminen edellyttää rakenteellisia mahdollisuuksia sekä nuoren omia tiedollisia, taidollisia ja toiminnallisia valmiuksia. (Häkkinen 2016, 137–141.)

5 SASTAMALAN SEURAKUNTA

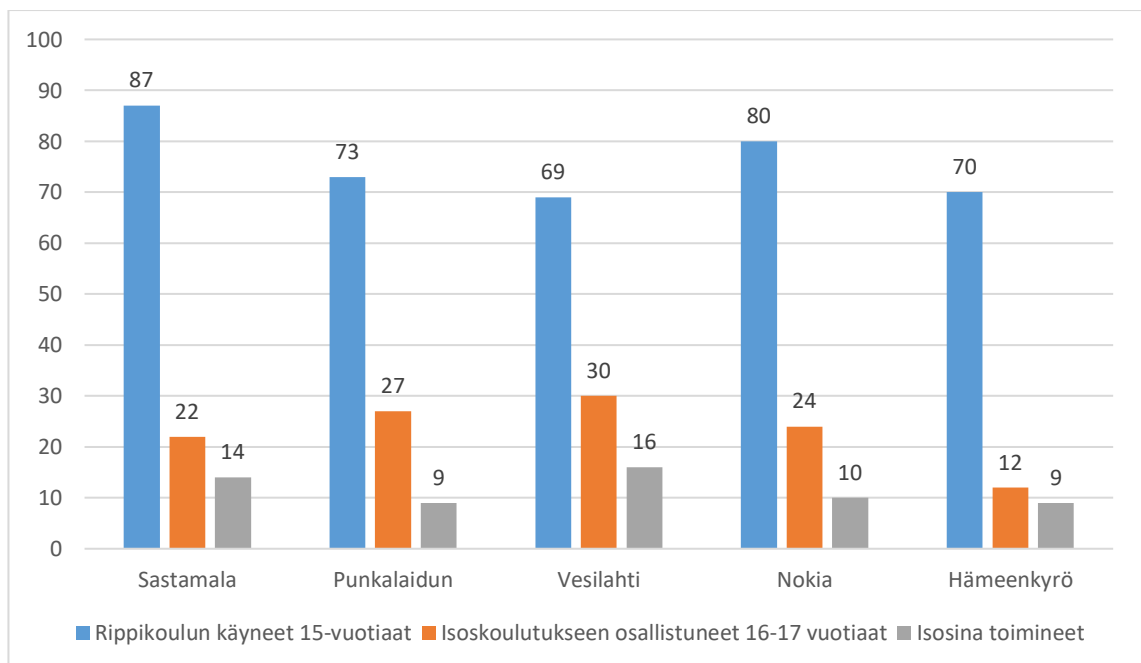
Sastamalan seurakunta on Suomen evankelisluterilainen seurakunta joka sijaitsee Pirkanmaalla ja kuuluu Turun arkkihiippakuntaan. Jäseniä on runsaat 20 000 ja työntekijöitä noin 70. Sastamalan seurakunta syntyi 2009, jolloin Vammalan, Kiikan, Keikyän ja Mouhijärven seurakunnat yhdistyivät kuntaliitoksen saattelemana Sastamalan seurakunnaksi ja 2013 liittyi mukaan Kiikoisten seurakunta. (Sastamalan seurakunta. Info ja asiointi. Historia. i.a.)

Seurakunnan asioista päättävät luottamushenkilöt. Kirkkovaltuusto on ylin päättävä elin, jossa tehdään taloutta ja toimintaa koskevat suuret päätökset. Kirkkovaltuusto myös hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelman, talousarvion ja päättää viroista. Kirkkoneuvosto taas johtaa toimintaa, huolehtii asioiden valmistelusta ja täytäntöön panosta. Puheenjohtajana toimii kirkkoherra ja muut jäsenet valitsee kirkkovaltuusto. Työaloissa asioista päätetään johtokunnissa sekä työryhmissä ja seurakunnan alueilla toimivat kappeli- ja piirineuvostot. (Sastamalan seurakunta. Info ja asiointi. Päätöksenteko. i.a.)

Säännöllistä toimintaa nuorille on tarjolla muun muassa Vammalan alueella perjantaisin nuorteniltoina ja kerran kuussa nuortenmessu ennen nuorteniltaa. Mouhijärvellä on kerran viikossa avoimet ovet varhaisnuorille sekä yläasteikäisille nuorille. Sastamalan seurakunnassa on käytössä kaksivuotinen isoskoulutus, joka koostuu isoskoulutusleireistä, miitingeistä eli muutaman tunnin kokoontumisista ja seurakunnan nuortentoimintaan osallistumisesta ja toteuttamisesta. Ensimmäisen isosvuoden jälkeen on mahdollista päästä varsinkin lastenleirille isoseksi ja tarpeen mukaan myös rippileireille. Toisen vuoden koulutuksessa käytetään moduulimallia ja moduulien aiheina on ollut diakonia, tiedotus, tapahtuma, kummilapsi ja musa. Vanhempia isosia on mukana myös nuorempien isosten koulutuksessa. Sastamalan seurakunnalla on myös oma vaikuttamisryhmä Staffi, joka ideoi, suunnittelee ja toteuttaa nuorten toimintaa. Kouluyhteistyötä toteutuu yläkouluilla sekä ammattikoululla joissa on käytössä koulupäivystys, joka tarkoittaa nuorisotyöntekijöiden säännöllistä päivystysvuoroa kouluilla. (Maria Nurminen, henkilökohtainen tiedonanto 21.2.2019.)

Äärettömät ovat Sastamalan seurakunnan kaksivuotisen isoskoulutuksen käyneitä isosia. Äärettömien ryhmään kuuluu eri-ikäisiä, jotka ovat aktiivisesti mukana seurakunnan toiminnassa. Äärettömien ryhmä on syntynyt syksyllä 2017 ja tällä hetkellä mukana on vuosina 2015–2018 isoskoulutuksen päättäneitä nuoria, joten ryhmään kuuluu myös hyvin eri-ikäisiä nuoria. (Maria Nurminen, henkilökohtainen tiedonanto 21.2.2019.)

Sastamalan alueella rippikoulun käyvien 15-vuotiaiden osuus on ollut vuonna 2016 87 % joka on ympäryskuntiin verrattuna korkein, kuten kuviosta 1 voi huomata. Samana vuonna määrä on ollut koko maassa 67,98 %, joten voidaan todeta rippikoulun olevan Sastamalassa hyvin vetovoimainen. Isoskoulutukseen osallistuneita 16–17 vuotiaita on ollut 22 %. Isoskoulutukseen osallistuneiden määrä ympäryskuntiin verrattuna on melko samanlainen, jopa osittain hieman pienempi. Samana vuonna koko maassa isostoimintaan osallistuneiden määrä on ollut 18 %. (Suomen nuorisotyön tilastot. Seurakuntien nuorisotyö i.a.)

KUVIO 1. Rippikoulun käyneet, isoskoulutukseen osallistuneet ja isosina toimineet prosentteina 2016

6 SYVIKSET ISOSTOIMINNAN JATKOKSI

6.1 Lähtökohdat ja tavoitteet opinnäytetyölle

Keväällä 2018 aloin pohtia tarkemmin opinnäytetyön suuntausta yhdessä nuorisotyönohjaaja Maria Nurmisen kanssa, joka vastaa Sastamalan seurakunnassa Äärettömien toiminnasta. Lisäksi hän osallistuu paljon isoskoulutuksen toteuttamiseen ja hänen työalaansa kuuluvat myös nuoret aikuiset. Äärettömien toimintaa on alettu kehittää ja toteuttaa nuorten omasta toiveesta, sillä Sastamalan seurakunnalla ei ole ollut esimerkiksi apuohjaajakoulutusta isoskoulutuksen käyneille. Useat nuoret eivät jatka enää mukana seurakunnan toiminnassa, kun ovat kaksivuotisen koulutuksen käyneet. Tämä on se syy, miksi opinnäytetyöni kohdistui juuri tähän ikäryhmään. Nuorilla selvästi on ollut halua saada koulutusmaista toimintaa jotta voisivat oppia lisää isostaitoja ja olla tulevilla rippileireillä ensimmäisen ja toisen vuoden isosille avuksi entistä paremmin.

Isoskoulutusleirillä keräämäni palautteiden pohjalta kävimme Marian kanssa keskustelua ja mietimme tulevaa syksyä. Tästä haastattelusta kerron enemmän seuraavassa luvussa. Leirin jälkeen loppu kesästä pidimme palaverin 10.8.2018. Kesän jälkeen pidimme vielä kaksi palaveria ja palasimme kerättyyn palautteeseen jonka pohjalta päätimme syksyllä pitää Äärettömien leirin yhdessä toisen vuoden isoskoulutuslaisten kanssa. Leiri pidettiin 7.-9.9.2018 ja olin itse mukana leirillä.

Opinnäytetyösuunnitelman esittelyn jälkeen pidin palaverin Maria Nurmisen kanssa 22.9.2018 ja tarkensimme opinnäytetyöni aihetta. Päätimme että opinnäytetyönäni teen Syviksistä materiaalin seurakunnan käyttöön. Syviksiä, eli syventäviä nuorteniltoja on tarkoitus pitää yhteensä viisi kertaa, kolme syksyllä ja kaksi keväällä. Syvisten tarkoituksena on syventää jo isoskoulutuksessa opittuja asioita, tarjota nuorille mahdollisuuksia päästä pitämään esimerkiksi hartauksia rippileirien ulkopuolella ja antaa lisää eväitä isosena toimiseen. Kertojen aiheet ovat hartaus, toiminnallinen raamattuopetus, leikit ja kilpailut, iltaohjelma ja millaista on olla vanhin isonen. Aiheet valitsimme yhdessä nuorisotyönohjaajan kanssa niin, että ne olisivat sellaisia joihin hänen kokemuksensa perusteella nuoret tarvitsevat syvennystä ja joista saisi ohjelmaa nuorteniltoihin. Otimme huomioon myös tekemäni haastattelun 22.4.2018 jonka vastauksista toivottiin leikkejä.

Syventävien nuorteniltojen tavoitteena on saada nuoret pohtimaan omaa tekemistään ja antaa heille tilaisuuksia päästä itse suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa. Itse suunnittelu ja toteuttaminen opettavat ottamaan vastuuta ja vahvistaa ryhmänohjaustaitoja. Oman toiminnan ajattelu mahdollistaa syventävän otteen, sillä tarkoitus on jakaa omia kokemuksia ja yhdessä pohtia, mikä on hyvää ja mitä kannattaa jakaa muille, missä voisi tehdä toisin. Tavoitteet toiminnalle määräytyivät nuorten omasta toiveesta saada jatko-opetusta isoskoulutuksen jälkeen ja päästä harjoittelemaan esimerkiksi hartauden pitoa ”oikeaan ympäristöön” eikä vain toisille isosille. Nuoret olivat isoskoulutuksen aikana kokeneet, ettei hartauden tai iltaohjelman harjoittelu isoskavereille ole yhtä vaativaa tai aitoa, kuin rippileirillä rippikoululaisille.

Syviksiin osallistuvat nuoret ovat jo käyneet isoskoulutuksen ja olleet mahdollisesti varhaisnuorten- ja rippikoululeireillä isosina, joten Syviksissä voidaan keskustella heidän kokemustensa kautta. Isoja ihmeitä -isostoiminnan linjauksessa kannustetaan antamaan kokeneille isosille vastuuta ja ottamaan heitä mukaan nuorempien isosten kouluttamiseen (2016, 59). Tavoitteena olisikin että Syviksiin osallistuneet olisivat jatkossa isosporukoissa niitä ryhmänohjaajia jotka osaavat ohjata ja kannustaa nuorempia isosia.

Tavoitteena on myös kasvattaa nuoria kohti seurakuntalaisuutta, ettei seurakuntayhteys katkeaisi heti isosvuosien jälkeen. Isosena olleet ovat seurakunnille tärkeä resurssi (Isoja ihmeitä 2016, 59–66) joten on tärkeää tarjota heille uusia haasteita ja mahdollisuutta jatkaa mukana toiminnassa.

6.2 Isoskoulutuslaisten toiveita isoskoulutuksen jälkeiseen toimintaan

Ensimmäisen isosten haastattelun toteutin isoskoulutusleirillä ja keräsin palautetta isoskoulutuksesta. Isoskoulutuslaiset olivat toisen vuoden isosia ja heillä oli kaksivuotisen koulutuksen viimeinen isoskoulutusleiri Sastamalassa Houhajärvellä 22.4.2018. Palautetta hyödynnettiin isoskoulutuksen suunnittelussa sekä isoskoulutuksen jälkeisen toiminnan kehittämisessä. Haastattelutilan tulee olla rauhallinen sekä mahdollisuuksien mukaan tuttu paikka, jossa haastateltava kokee olonsa hyväksi. (Eskola & Vastamäki 2015

30.) Haastattelu toteutettiin leirikeskusten opetustilassa, jossa kaikki olivat yhtä aikaa paikalla.

Menetelmänä käytin puolistrukturoitua haastattelua ja keräsin isoskoulutuslailta palautetta käyttäen apuna muutamaa eri kysymystä. Puolistrukturoiduissa haastattelussa ei ole vastausvaihtoehtoja annettu valmiiksi ja kaikille esitetään samat kysymykset (Eskola & Vastamäki 2015, 29). Keräämällä kaikilta haastateltavilta vastaukset samaan aikaan, säästyy aikaa ja post it -lappujen käyttö lisäsi toiminnallisuutta ja selkeyttää erittelemään vastaukset toisistaan. Kysymykset kirjoitin valkotaululle, josta kaikki ne näkivät. Vastaukset kirjoitettiin erivärisille post it-lapuille ja tuotiin kysymysten alle valkotaululle nimettöminä. Otin vastauksista kuvat ja kokosin niistä nuorisotyön tiimille yhteenvedon.

Palautteen keräämisen tarkoituksena oli selvittää, mikä on isoskoulutuksessa onnistunut, mitä jäätin kaipaamaan ja millaista toimintaa nuoret kaipaavat kun isoskoulutus päättyy. Kysymyksenä oli: *mikä on ollut isoskoulutuksessa parasta, mitä jäit kaipaamaan/olisi voinut olla enemmän ja millaista toimintaa haluaisit/millaiseen toimintaan osallistuisit isoskoulutuksen jälkeen.* Vastaajia oli yhdeksän. Opinnäytetyöni kannalta viimeinen kysymys oli oleellisin. Seitsemän vastaajaa yhdeksästä vastasi haluavansa osallistua isoskoulutuksen jälkeen Äärettömien toimintaan. Lisäksi palautteista nousi esiin toive ”enemmän leikkejä”.

6.3 Syventävien nuorteniltojen suunnittelu, pedagogiset menetelmät ja toteutus

Syventävien nuorteniltojen suunnittelussa otin huomioon nuorten toiveet sekä ideoin Syvisten sisältöä yhdessä nuorisotyöntekijän kanssa. Sovimme ajankohdat syksyille 2018 ja kevään kertoihin pyysimme nuoria äänestämään heille sopivimmat ajankohdat. Raamatuntutustus kertaa lukuun ottamatta Syvikset pidettiin perjantaisin kello 17–19, ennen nuorteniltaa seurakuntatalolla nuortentilassa. Kaikissa Syviksissä on oma teema ja samalla tarkoitus ryhmäyttää nuoria, sillä he eivät enää isoskoulutuksen tapaan ole kaikki samasta ikäluokasta.

Kaikki kerrat sisältävät luentomaisen osuuden joka on nimetty teorian läpikäynniksi. Tukena on hyvä käyttää jotakin havainnollistavaa kuten PowerPoint tai Prezi-esitystä, jotta

esitystä on helpompi seurata, sillä toive nousi nuorten palautteesta. Tärkeää on muistaa myös vuorovaikutus ja varoa yksinpuhelua. (Pruuki 2008, 82–84.) Syviksiin osallistuneilla on jo käytännön kokemusta erilaisten toimintojen toteutuksesta, joten heitä on hyvä rohkaista keskustelemaan niistä. Materiaalissa (liite 3) on apukysymyksiä keskustelua varten. Kysymysten ja keskustelun avulla kartoitetaan nuorten kokemuksia, tietoa, asenteita ja käsityksiä. Voimaannuttavien kysymysten avulla voidaan auttaa nuoria myös tunnistamaan omia vahvuuksia. (Pruuki 2008, 85–86.)

Yksi Syvis on omistettu kokonaan leikeille ja kilpailuille. Syviksiä on hyvä leikin avulla rytmittää myös muilla kerroilla, jotta kerrat eivät ole liian luentomaisia. Leikit ovat pedagogisesti perusteltuja, sillä ne antavat tilaa luovuudelle, vapauttavat energiaa, purkavat jännitystä ja edistävät sosiaalista kanssakäymistä. Suurilta osin Syviksiin osallistuvat nuoret ovat toisilleen tuttuja, mutta leikit ylläpitävät ryhmän kiinteyttämistä sekä yhteistyötä. (Pruuki 2010, 151.) Kertojen alussa oleva kuulumiskierros on myös leikin tapaan mukana vapauttamassa tunnelmaa. Jokaiselle kerralle on siksi materiaaliin kirjattu, että kuulumiskierroksen lisäksi voi sopivassa kohtaa leikkiä. Leikkejä on hyvä harjoitella myös tulevia leirejä varten.

Syviksissä tarkoituksena on, että nuoret saavat suunnitella ja toteuttaa tulevissa nuorteniloissa toiminnallisen raamattuopetuksen, hartauden ja vetää leikki ja kilpailu -hetken. Hartaus sekä leikin ja kilpailun vetäminen toteutetaan pareittain. Parityöskentely vaatii aktiivisuutta, sillä siinä ei voi vetäytyä annetusta tehtävästä (Pruuki 2008, 78). Rippileirillä usein isokset toteuttavat hartauden pareittain, joten sitä on myös hyvä harjoitella. Raamattuopetus tehdään pienryhmässä, osallistujamäärästä riippuen kolmen tai neljän hengen ryhmässä. Materiaalissa ei ole tarkkaan määritelty milloin nuoret saavat itse valita ryhmänsä ja milloin työntekijän tai Syviksen vetäjän on tarkoituksenmukaista jakaa ne. Ryhmän jakaminen vetäjän toimesta auttaa synnyttämään erilaisia ajatuksia ja mielipiteitä ryhmässä ja olisikin hyvä saada mahdollisimman erilaisia persoonia samaan ryhmään (Pruuki 2008, 68). Isosena ollessa on tärkeää osata toimia ryhmässä ja siksi sitä onkin tarpeen Syviksissä harjoitella.

Ensimmäinen Syvis pidettiin aiheesta toiminnallinen raamattuopetus. Lyhyen teoriakeräyksen jälkeen nuoret jaettiin ryhmiin ja he pääsivät itse suunnittelemaan raamattuope-

tuksen, jotka toteutettiin syksyn 2018 aikana nuortenilloissa. Nuorisotyönohjaaja oli katsonut valmiiksi raamatunkohtia, joiden pohjalta nuoret lähtivät suunnittelemaan. Raamattuopetuksen pitäminen vastaa rippileireillä isosten pitämiä raamattuopetuksia eli Raamiksia. Isosten toiveena onkin ollut, että he pääsisivät harjoittelemaan Raamisten tai hartauden pitämistä muille kuin toisille isoskoulutuslaisille (Maria Nurminen, henkilökohtainen tiedonanto 21.2.2019), joten raamattuopetuskerrat valittiin ensisijaisesti sellaisiin nuorteniltoihin, joihin on tulossa rippikouluryhmiä. Näin isokset ja rippikoululaiset pääsevät myös hieman tutustumaan toisiinsa ennen tulevia rippileirejä.

Toisen Syviksen aiheena oli ”millaista on olla vanhin isonen”. Tämä kerta pidettiin keskustelupainotteisena. Nuorilta kerätyn palautteen perusteella Syvis oli onnistunut ja keskustelupainotteisuus olikin heistä hyvä asia. Hyödynsin myös AnswerGarden -sovellusta joka oli myös nuorten mielestä hyvä lisä, kuten myös alkuun pidetty nimikierrros sekä leikki välissä. AnswerGardenin avulla oli tarkoitus saada nuoret pohtimaan vanhimman isosen roolia ja herättämään ajatuksia keskustelua varten. Osallistujat saivat puhelimen avulla kirjoittaa kaikkien nähtävillä ajatuksia Syviksen aiheesta. Välillä kysyttiin kaikilta järjestyksessä ajatuksia, jotta kaikki pääsivät keskusteluun mukaan. Palautteessa nousi myös toive, että keskeisimmät asiat teorian läpikäymisessä olisi esimerkiksi PowerPoint-esityksenä joten lopullisessa materiaalissa tämä on otettu huomioon kuten myös seuraavilla koekerroilla.

Kolmas Syvis oli aiheesta leikit ja kilpailut. Alkuun teeman mukaisesti leikittiin uutta leikkiä ja seuraavaksi kaksi ryhmää kisasivat siitä, kumpi joukkue saa ensin kasaan viisi leikin vetämisen tärkeintä sääntöä. Powerpointin avulla käytiin lisää teoriaa aiheesta ja lopuksi nuoret jaettiin pareihin. Heidän tehtävänsä on suunnitella ja toteuttaa leikki ja kilpailu kevään 2019 nuortenilloissa. Palautteen perusteella Syvis oli hyvä, teoriaosuus tarpeellinen ja uudet leikit hauskoja. Tämä kerta oli ehdottomasti hauskin, sillä nuoret lähtivät innoissaan uusiin leikkeihin mukaan.

Neljäs Syvis oli hartaudesta, sen suunnittelusta ja pitämisestä. Nuorisopastori piti alkuun hartauden teeman mukaan ja käytti hyödykseen lattiakuvia. Lattiakuvien kautta kaikki pääsivät osallistumaan hartauden toteutukseen. Hartauden suunnittelusta kerrattiin PowerPointin avulla ja esiteltiin toiminnallisia tapoja pitää hartaus. Syviksen loppuun varattiin hyvin aikaa suunnittelulle, sillä seuraavana tehtävänä oli 2–3 henkilön ryhmissä

suunnitella ja toteuttaa hartaus kevään 2019 nuortenilloissa. Mukana ollut nuorisopastori osallistui koko Syvikseen ja toi myös yhteiseen keskusteluun ajatuksia ja ideoita liittyen toiminnallisuuteen hartaudessa.

Viidennen Syviksen teema tarkentui käsittelemään iltaohjelmaa siitä näkökulmasta, miten rippileirillä pidettäviin iltaohjelmiin saataisiin luontevasti lisättyä hengellistä sisältöä. Iltaohjelma on yleisesti rippileireillä pidettävä illan ohjelma, josta isokset ovat vastuussa. Ohjelmaan kuuluu nuorten veisuja, sketsejä, leikkejä ja kilpailuja. Syviksessä keskustellaan yleisesti iltaohjelmasta ja sen suunnittelusta. Sastamalan seurakunnalla on oma Raamis-materiaali, josta isokset pitävät omalle ryhmälleen rippikoulun aikana seitsemän Raamista, eli raamattuopetusta Markuksen evankeliumista. Näiden Raamis-aiheiden pohjalta nuoret saavat ideoita, miten päivän Raamis-aiheen voisi ottaa mukaan illan iltaohjelmaan. Päivällä käytyjen asioiden kertaaminen erilaisella tavalla iltaohjelmassa tukee rippikoululaisten oppimista.

6.4 Nuorten palaute

Olen kerännyt nuorilta Syvisten jälkeen palautetta ja ennen kahta viimeistä Syvistä pidin nuorille learning cafe eli oppimiskahvila-menetelmää hyödyntäen tuokion, jossa pohdittiin jo olleita Syviksiä sekä tulossa olevia. Oppimiskahvilamenetelmässä nuoret jaetaan ryhmiin ja he asettuvat keskustelemaan pöytiin, joissa on kysymyksiä. Nuoret keskustelvat aiheesta ja kirjaavat ajatukset paperille. Pöytien ääressä keskustellaan tietty aika ja sen jälkeen vaihdetaan pöytää ja aihetta. (Pieviläinen, Pyykkönen & Saukkonen 2014, 19.) Palautteet otettiin huomioon, kun suunnittelimme nuorisotyönohjaajan ja nuorisopastorin kanssa hartaus-aiheista Syvistä. Palautteessa nousi erityisesti toive siitä, että nuoret saisivat vinkkejä erilaisten hartauksien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Keräsin Syviksiin osallistuneilta nuorilta verkkokyselyn avulla palautetta koskien koetettuja kertoja. Kyselypohja on liitteenä (liitteet 1–2). Tarkoitus oli selvittää, mitä mieltä nuoret ovat ylipäättään olleet Syvisten kaltaisesta toiminnasta ja mitä he kaipaavat jatkossa. Verkossa toteutetun kyselyn hyviä puolia ovat nopeus ja taloudellisuus. Pääsääntöisesti nuoret ovat aikuisväestöä innokkaampia vastamaan verkkokyselyyn. (Valli & Perkkilä 2015, 109–112.) Käytin kyselyn tekemiseen SurveyMonkey nimistä ohjelmaa

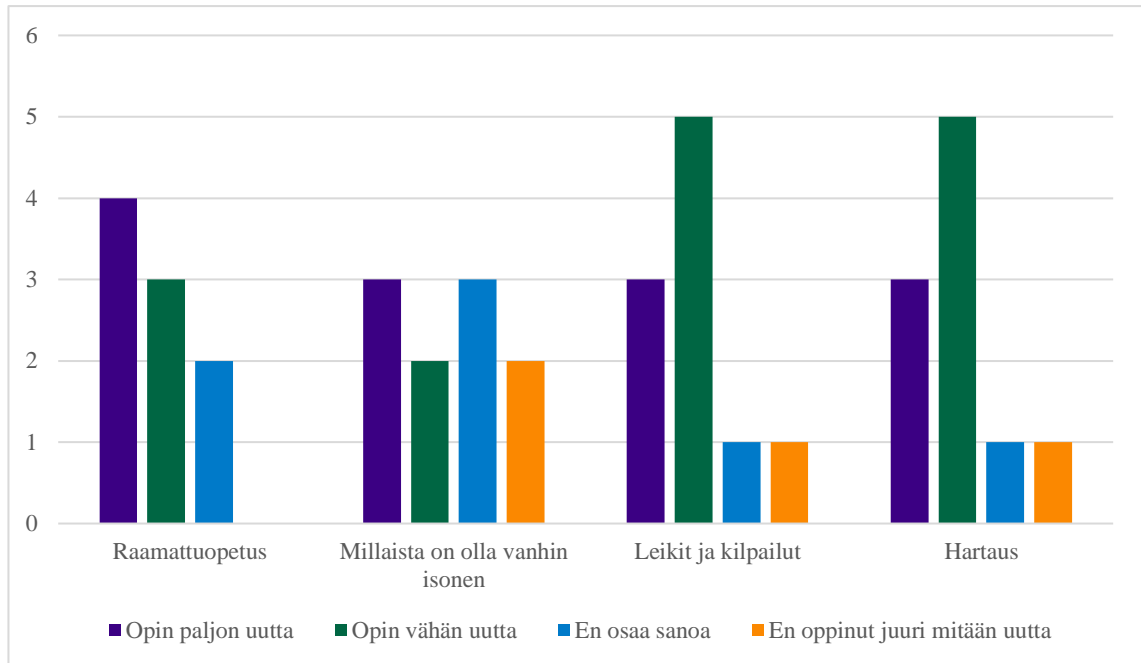
ja kyselyyn nuoret pääsivät vastaamaan Äärettömien WhatsApp-ryhmään lähettämäni linkin kautta. Nuoret saivat vastata kyselyyn heille parhaana ajankohtana eikä sitä varten tarvinnut esimerkiksi kokoontua erikseen. Vastaajia oli kymmenen.

Yhdeksän vastaajaa kymmenestä oli sitä mieltä, että kertoja oli sopivasti. Yhden vastaajan mielestä kerrat olisivat voineet olla pidempiä ja aiheita yhdellä kerralla enemmän. Kysyin myös ajankohdasta, (liite 1) joka oli yhdeksälle vastaajista hyvä ja yksi vastaajista vastasi, ettei mikään ajankohta koulun takia ole hänelle sopiva.

Kysyin, mitä mieltä osallistujat olivat olleet Syvisten kaltaisesta toiminnasta (liite 2) ja pääsääntöisesti palaute oli positiivista, seitsemän vastaajaa kymmenestä antoi positiivista palautetta. Yksi vastaajista ei tykännyt siitä, että piti valmistella itse käytännön toteutuksia ja toinen vastaaja oli sitä mieltä, että sitä tuli liikaa.

Mielestäni tällainen toteutus oli todella hyvä, sillä aluksi, kun on kertausta, niin ehtii virittää aivot oikeaan suuntaan. Kertauksen jälkeen onkin hyvä alkaa itse suunnitella omaa toteutustaan, sillä Syviksissä käyty asia on vielä hyvin muistissa.

Kysyin, miten osallistujat olivat mielestään oppineet Syviksissä (liite 1) ja pääsääntöisesti suurin osa oli oppinut paljon uutta tai vähän uutta. Taulukossa 2 näkyy vastausten jakaantuminen.

TAULUKKO 2. Kysymykseen ”miten koit oppineesi Syviksissä” vastaukset

Osallistujat olivat jo aiemmin saaneet ehdottaa aiheita tuleviin Syviksiin ja nyt kyselyssä he saivat äänestää mitä haluaisivat tai ehdottaa vielä uusia. Vapaa-aika leirillä sai eniten ääniä (9), seuraavaksi turvallisuus ja vastuullisuus (8), esiintyminen (7) varhaisnuorisosa ja rippileirit (5). Uusia ehdotuksia ei tässä kohtaa enää tullut.

Viimeisenä kysymyksenä oli, miten haluaisit kehittää Syviksiä (liite 2). Pääsääntöisesti nuoret vastasivat, että heistä Syvikset olivat hyviä juuri sellaisina, kuin ne olivat. Yhdessä kommentissa nousi esiin, että nuoren mielestä oli hyvä, kun Syvikset piti joku muu kuin nuorisotyöntekijä. Yhdessä kommentissa toivottiin, että osallistujilta kysyttäisiin enemmän, jotta olisi helpompi saada sanottua oma mielipide tai ajatus.

Välillä ois kiva et kysyttäs enemmän et mitä mieltä osallistujat on jostain / kokemuksia tai muita, koska aina ei tahdo löytää sopivaa väliä jos on jotain mitä haluis sanoo mut joka ei oo nii elintärkeätä

Lopullisessa materiaalissa nämä palautteet on huomioitu niin, että materiaaliin on mietitty apukysymyksiä, joiden tarkoitus on helpottaa keskustelun syntymistä.

Palautteen pohjalta voidaan päätellä, että Syvikset olivat nuorten mielestä onnistuneita kokonaisuuksia. On ilahduttavaa huomata, että suurimmalta osin nuoret kokivat oppineensa Syviksissä myös uutta, vaikka aiheet olivat jo entuudestaan tuttuja. Osa vastaajista

antoi palautetta, että käytännön toteutusta tuli liikaa ja jatkoa ajatellen onkin mietitty, että nuorten toteutuksia voisi olla esimerkiksi vain joka toisella kerralla.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen on ollut hyvin opettavainen matka. Jo hyvin varhaisessa vaiheessa opintoja oli mieleeni tullut ajatus siitä, että haluaisin toteuttaa opinnäytetyöni juuri kotiseurakuntani kanssa yhteistyössä ja suunnata sen nuorisotyöhön. Kaikki ei välttämättä aina sujunut niin kuin olin ajatellut ja tarkennuksia opinnäytetyöhöni tein vielä opinnäytetyösuunnitelman esittelynkkin jälkeen. Kirkon nuorisotyöntekijän ydinosamiskuvauksessa työtehtäviksi luetellaan suunnittelu, kehittäminen, ohjaaminen ja toteuttaminen. Opinnäytetyössäni olen saanut olla kaikkien näiden kanssa tekemisissä ja se on ollut hyvin opettavaista ja tärkeää ammatillisen kasvun kannalta. Pidän tärkeänä, että sain prosessin aikana olla tekemisissä niin seurakunnan työntekijöiden kanssa, mutta erityisesti nuorten. Oli mukavaa nähdä, kuinka nuoret osallistuivat Syviksiin ja että palaute niistä oli pääsääntöisesti positiivista. Tavoitteena oli kehittää isoskoulutuksen käyneiden nuorten toimintaa ja se toteutui, syventävistä nuortenilloista tuli osa nuorten toimintaa ja termi Syvis vakiintui hyvin nopeasti käyttöön.

Materiaalin työstäminen antoi hyvää pohjaa sille suunnittelutyölle, jota tulevassa työssä nuorisotyönohjaajana tarvitsee. Kirkon nuorisotyönohjaajan ydinosamiskuvauksessakin todetaan ohjaus- ja vuorovaikutustaidot ydintaidoiksi ja prosessin aikana oli ammatillisesti kasvattavaa pitää palaverreja, suunnitella ja ideoida Syviksiä, harjoitella palautteen keräämistä ja sitä miten nuorten toiveet tulee huomioiduiksi. Ammatillisesti tärkeää oli päästä työskentelemään nuorten kanssa ja saada välitöntä palautetta myös omasta toiminnasta.

Pohtiessani opinnäytetyöprosessia ja vertaamalla sitä nuorisotyöntekijän ydinosamiskuvaukseen, koen että kaikki neljä osa-aluetta ovat olleet mukana. Hengellinen osaaminen tulee materiaalin teemoista ja pedagoginen osaaminen Syvis -kertojen ja materiaalin suunnittelusta ja nuorten hengellisen kasvun tukemisesta, esimerkiksi hartaus-kerran muodossa. Yhteisöllinen osaaminen nuorten osallistamisesta prosessin aikana ja organisaatio- ja kehittämisosaaminen opinnäytetyöprosessin kautta, joka on ollut itsessään hyvin opettavainen. Opinnäytetyönä kehitettiin uudenlainen kokonaisuus ja tuotoksena syntynyt materiaalipaketti ja sen teko oli ammatillisesti uutta ja sen tekeminen innostavaa.

Opinnäytetyöprosessi sujui kokonaisuudessaan hyvin. Alkuun tapahtuneet henkilövaihdokset nuorisopastorin kohdalla hieman vaikuttivat siihen, kuinka ripeästi prosessi lähti käyntiin. Ensimmäiset ideat syntyivät nuorisopastorin kanssa, joka vaihtoi pian seurakuntaa. Onneksi opinnäytetyötä seurakunnan puolelta lähti kanssani viemään eteenpäin Maria Nurminen, jonka kanssa teimme tiiviisti yhteistyötä koko prosessin ajan. Syvisten suunnittelu, toteutus ja arviointi olivat iso osa opinnäytetyön prosessia ja sain tehdä työtä hyvin työelämälähtöisesti ja sain paljon hyvää kokemusta myös sitä kautta, kun pidin Syvisten koekertoja nuorille. Materiaalin tekeminen oli myös opettavainen kokemus ja oli tärkeää huomioida, miksi esimerkiksi Syviksissä kannattaa käyttää apuna PowerPointia, miksi leikitään ja miten saada kannustettua nuoria keskustelemaan.

Launosen esittämät nuorisotyön ulottuvuudet, hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen, ovat opinnäytetyönäni syntyneissä syventävissä nuortenilloissa selvästi myös havaittavissa. Hengellisyys tulee etenkin teemoista hartaus, toiminnallinen raamattuopetus sekä iltaohjelma. Hartaus ja raamattuopetus ovat itsessään jo hengellistä toimintaa ja iltaohjelma -teemassa korostetaan hengellisyyden lisäämistä rippikoululeireillä pidettäviin iltaohjelmiin. Pedagogisuus tulee syventävien nuorteniltojen pedagogisten menetelmien kautta. Syventävien nuorteniltojen tarkoitus on myös vahvistaa isosena toimivien nuorten taitoja opettaa muita. Syventävä nuortenilta muodostaa ryhmän jossa toimitaan ja nuoret toimivat pareittain tai pienryhmässä, joten toiminta on myös sosiaalista.

Nuorilta, sekä nuorisotyönohjaajalta saadun palautteen perusteella opinnäytetyönä syntyneet Syvikset ovat olleet hyviä kokonaisuuksia, joiden kautta nuoret ovat päässeet toimimaan nuortenilloissa vastuullisessa roolissa. Palautteessa nousi esille myös se, että hyvää oli kun Syvikset piti joku muu kuin nuorisotyöntekijä. Olin suurelle osalle nuorista entuudestaan tuttu, joka saattaa vaikuttaa palautteen antamiseen niin, ettei kriittistä palautetta välttämättä haluta antaa. Kriittistä palautetta kuitenkin myös annettiin ja onkin tärkeää huomioida, etteivät Syvikset olleet kaikille mieluista toimintaa, esimerkiksi sen vuoksi että omat toteutukset nuortenilloissa eivät innostaneet. Palaute oli aina nimetöntä, jotta nuorilla olisi mahdollisuus antaa palautetta rehellisesti ilman, että heitä tunnistetaan.

Eettisen työskentelyn peruseriaatteita ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. (LibGuides. Diak. Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas: Eettiset periaatteet tutkivassa ja kehittävässä työssä. i.a.) Opinnäytetyössä olen rehellisesti kertonut prosessista ja

analysoinut nuorilta kerättyä palautetta niin, että kaikenlaiset mielipiteet tulevat ilmi. Kerroin nuorille aina, että kyseessä on opinnäytetyöni ja että heidän mielipiteensä ja palautteensa ovat nimettömiä ja että niitä käytetään vain opinnäytetyöhöni. Toimin kaikessa ammattimaisesti ja valmistelin huolella Syvis -kerrat jotka pidettiin.

Kehittämisen aiheena tulevaisuuteen voisi olla ajatus siitä, että jatkossa Syviksiä voisi pitää esimerkiksi vanha isonen, sellainen seurakuntanuori jolla on vahvaa kokemusta ja osaamista esimerkiksi rippileireiltä. Jatkossa tulisi entistä enemmän kiinnittää huomiota, että Syviksissä opetus vastaisi nuorten tarpeisiin ja heidän kanssaan voisi opetuksen sisältöä myös suunnitella. Syvis -kerrat voisi olla hyvä jakaa niin, että esimerkiksi joka toisella kerralla olisi aihe jossa ei suunnitella käytännön toteutusta, jotta käytännön toteutuksia ei tule nuorille liikaa lyhyelle ajalle. Tämä nousi nuorten palautteessa esiin ja jotkut kokivat käytännön toteutusta tulleen liikaa. Syviksiin osallistumista voisi helpottaa, että ne pidettäisiin esimerkiksi nuorten leirien yhteydessä, tällöin nuorilla olisi myös hyvin aikaa valmistella toteutuksia yhdessä. Toiminnallinen raamattuopetus -kerta pidettiin leirillä ja nuoret saivat hyvin aikaa valmisteluun. Suunnittelemalla toimintaa tällaiselle kohderyhmälle, haasteeksi muodostuu aina ajan puute. Monet Syvikseen osallistuneista olivat opiskelijoita, lukiolaisia joilla oli ylioppilaskirjoitukset tulossa, asuivat toisella paikkakunnalla tai kävivät töissä, joten on tärkeää suunnitella toimintaa hyvissä ajoin ja kutsua heitä mukaan ajoissa. Syvisten hyvä puoli olikin siinä, ettei ollut välttämätöntä päästä osallistumaan jokaiselle kerralle.

Tekemälläni materiaalilla on suurin uutuusarvo paikallisessa kontekstissa, sillä Sastamalan seurakunnalla ei ole ollut isokoulutuksen käyneille vastaavaa toimintaa. Vastaavanlaisia opinnäytetöitä on olemassa ja siksi uutuusarvo ei valtakunnallisesti ole niin merkittävä. Opinnäytetyöni oli kuitenkin hyvin työelämälähtöinen ja sen on koettu tulleen tarpeeseen. Useissa seurakunnissa saattaa olla tarjolla esimerkiksi Nuorten ihmissuhdekoulutusta (Nuisku) tai muuta apuohjaajakoulutusta. Materiaalia voi silti hyödyntää missä tahansa Suomen evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyössä ja sitä voi soveltaa haluamallaan tavalla. Paikallisessa kontekstissa jatko riippuu seurakunnasta ja siitä, miten syventäviä nuorteniltoja lähdetään jatkokehittämään ja toteuttamaan myös tulevaisuudessa. Sastamalan seurakunta saa materiaalipaketin käyttöönsä ja samalla oikeudet sen muokkaamiseen ja jatkokehittämiseen.

LÄHTEET

- Aamenesta öylättiin -kirjon sanasto. Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Saatavilla 31.3.2019 <https://evl.fi/sanasto>
- Dunderfelt, Tony 1999. Elämänkaaripsykologia. Porvoo: WSOY.
- Eskola, Jari & Vastamäki Jaana 2015. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa Valli, Raine & Aaltola Juhani (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi 2012. Demokratiaoppitunti. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Hauta-aho, Henna & Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta kiinni! Helsinki: Kirjapaja.
- Häkkinen, Tiina 2016. Kun Paolo Freire ja Fredrik Modéus tulevat nuorteniltaan. Teoksessa Gothóni Raili, Malkavaara Mikko & Valtonen Minna (toim.) Muutosvoimaa – tutkielmia Diakista ja teologiasta. Diak Puheenvuoro 3. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Isoja ihmeitä. Isostoiminnan linjaus 2016. Kirkon kasvatusta ja perheasiat (KKP). Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja.
- Kirkkolaki 1993/1054, 26.11.1993. Saatavilla 2.3.2019 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054>
- Kirkon nuorisotyöntekijän ydinosaaminen 2010. Sakasti. Saatavilla 1.4.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/nuorisott_yo.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/nuorisott_yo.pdf)
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Kirjapaja ja Nuorten Keskus.
- Launonen Pekka 2008. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Hoikkala Tommi & Sell Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- LibGuides. Diak. Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas: Eettiset periaatteet tutkivassa ja kehittävässä työssä. Saatavilla 30.4.2019 <https://libguides.diak.fi/c.php?g=389856&p=2793510>

- Malm, Karla 2018. Itsenäistynvä nuori, vahvistuva toimija. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Nuoret seurakuntalaisina 2012. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Saatavilla 2.3.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Nuorisolaki 2016/1285, 21.12.2016. Viitattu 2.3.2019 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2009. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY
- Nurminen, Maria 2019. Nuorisotyöntekijä, Sastamalan seurakunta. Henkilökohtainen tiedonanto 21.2.2019.
- Porkka, Jouko (toim.) 2008. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus.
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isos-toiminta 2000-luvun alussa. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Pruuki, Lassi 2008. Ilo opettaa. Tietoa, taitoa ja työkaluja. Helsinki: Edita.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Helsinki: Lasten Keskus.
- Rippikoulusuunnitelma 2001. Elämä – usko – rukous. Suomen ev. lut. kirkon julkaisuja 2001. Helsinki: Kirkkohallitus. Saatavilla 1.3.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Rippikoulusuunnitelma 2017. Suuri Ihme. Suomen ev. lut. kirkon julkaisuja 60. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Sastamalan seurakunta. Info ja asiointi. Saatavilla 13.9.2018 <http://www.sastamalanseurakunta.fi/info-ja-asiointi>
- Sastamalan seurakunta. Tule mukaan. Saatavilla 13.9.2018 <http://www.sastamalanseurakunta.fi/tule-mukaan/nuorille/nuoret-aikuiset>
- Suomen nuorisotyön tilastot. Seurakuntien nuorisotyö. Saatavilla 15.4.2019 <https://nuorisotilastot.fi/#!/fi/seurakunnat/Rippikoulun%20k%C3%A4yneet%20oman%20seurakunnan%20j%C3%A4senet/nuorsuhde/choice-1/prosentit/whiteblue/MK%2FPirkanmaa/Sastamala/table/suhde//null/kunta/donut/%5B%5D//%5B%5D//2016-2017/0?2/undefined>

Suuri ihme. Rippikoulusuunnitelma 2017. "Elämää Jumalan kasvojen edessä"

Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Paananen Terhi & Tuominen Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy.

Tytöt ja pojat seurakuntalaisina 2012. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja. Saatavilla 29.4.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/5E6F32D8B80CB424C2257AB6003A4314/\\$FILE/Tytotjapojat.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/5E6F32D8B80CB424C2257AB6003A4314/$FILE/Tytotjapojat.pdf)

Sakasti. Työ kouluissa ja oppilaitoksissa. Saatavilla 7.1.2018 <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content2985CE>

Valli, Raine & Perkilä, Päivi 2015. Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli, Raine & Aaltola Juhani (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus.

LIITE 1. Kyselypohja, kohdat 1–4

1. Mihin Syviksiin osallistuit?

- Raamattuopetus (leirillä 7.-9.9.)
- Millaista on olla vanhin isonen? (Nuakkarilla 12.10.)
- Leikit ja kilpailut (Nuakkarilla 23.11.)
- Hartaus (Nuakkarilla 25.1.)

2. Miten koit oppineesi Syviksissä?

	Opin paljon uutta	Opin vähän uutta	En osaa sanoa	En oppinut juuri mitään uutta
Raamattuopetus	☐	☐	☐	☐
Millaista on olla vanhin isonen	☐	☐	☐	☐
Leikit ja kilpailut	☐	☐	☐	☐
Hartaus	☐	☐	☐	☐

3. Mitä mieltä olit siitä, että Syviksissä pääsit(/pääset) itse toteuttamaan juttuja? (raamattuopetus, leikit&kilpailut, hartaus)

4. Mitä mieltä olit Syvisten ajankohdasta? (perjantaisin klo 17-19)

- Ajankohta oli minulle sopiva
- Ajankohta ihan ok
- Ajankohta ei sovi minulle
- Mikä ajankohta olisi sinulle hyvä?

LIITE 2. Kyselypohja, kohdat 5–8

5. Mitä mieltä olit Syvisten määrästä? (syksyllä kolme, keväällä kaksi)

- Kertoja oli sopivasti
- Kertoja olisi voinut olla enemmän
- Kertoja olisi voinut olla vähemmän
- Jos vastasit kohtaan "enemmän" tai "vähemmän" kerro ehdotukseksi kertojen määrästä

6. Millaisista aiheista Syviksiä voisi olla? Klikkaa mielenkiintoiset ja ehdota muita! (ehdotukset on koottu leirillä 12.1. kerättyjen palautteiden perusteella)

- Turvallisuus ja vastuullisuus
- Vapaa-aika leirillä
- Esiintyminen
- Iltaohjelmat
- Varkka- ja rippileirit
- Ehdota itse aiheita

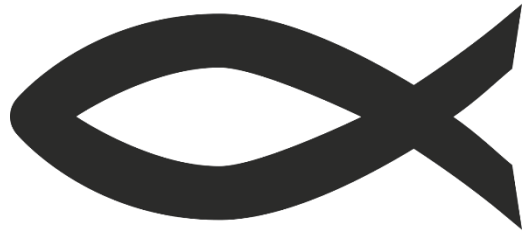
7. Mitä mieltä olit tämän tyyppisestä toiminnasta? (kertausta noin pari tuntia ja käytännön toteutusta nuortenilloissa)

8. Miten haluaisit kehittää Syviksiä?

LIITE 3. Materiaali

SYVIS

syventävä nuortenilta
isoskoulutuksen käyneille

SISÄLLYS

MITÄ JA MIKSI?	3
MILLAISTA ON OLLA VANHIN ISONEN?	4
TOIMINNALLINEN RAAMATTUOPETUS	6
LEIKIT JA KILPAILUT	8
HARTAUS	10
ILTAOHJELMA	13
AIHEITA TULEVIIN SYVIKSIIN	15

MITÄ JA MIKSI?

Syvikset, eli syventävät nuortenillat, ovat isokoulutuksen käyneille nuorille suunnattua toimintaa. Syvikset on kehitetty ja testattu Sastamalan seurakunnan työntekijöiden ja nuorten kanssa syksyllä 2018 – keväällä 2019. Syvisten tarkoituksena on syventää jo isokoulutuksessa opittuja asioita, tarjota nuorille mahdollisuuksia päästä pitämään esimerkiksi hartauksia rippileirien ulkopuolella ja antaa lisää eväitä isosena toimiseen.

Syvikset on rakennettu niin, että ne noudattavat samanlaista kaavaa jokaisella kerralla, jotta työntekijän ja osallistujia tietää kyseessä olevan juuri Syvis. Lisäksi ohjeissa kehoitetaan leikkimään, rohkaistaan keskusteluun ja omien kokemusten jakamiseen, jotta muut voivat oppia myös niistä. Teorian avuksi on hyvä olla esimerkiksi PowerPoint tai Prezi-esitys, mutta myös taululle käsin kirjoittaminen käy!

Leikit ja pelit, hartaus ja toiminnallinen raamattuopetus kertojen jälkeen nuoret valmistelevat käytännön toteutuksen, joka toteutetaan tulevissa nuortenilloissa. Työntekijän on hyvä valita sellaisia nuorteniltoja, joissa on mukana rippikouluryhmiä. Rippikoululaiset pääsevät jo ennen leiriä tutustumaan isosiin ja isoset rippikoululaisiin. Kertojen pituus on kaksi tuntia ja loppuun tulee jättää valmisteluaikaa, sillä nuorilla on paljon myös koulua ja muuta elämää. Syviksessä kerrattu asia on myös tuoreessa muistissa ja suunnittelu helpottuu.

Materiaaliin ei ole tarkkaan määritelty, milloin nuoret saavat valita itse parin/ryhmän ja milloin vetäjän olisi syytä jakaa tai arpoa ne. Toisinaan on hyvä sekoittaa nuorten porukkaa, ettei kaikkea tehdä aina ”parhaan kaverin” kanssa, joskus taas aikataulusyistä nuoret pystyvät paremmin tapaamaan toisiaan jos pari on muutenkin tuttu.

Työn iloa!

Karita Pyhälähti 2019

kuvat: Pixabay

MILLAISTA ON OLLA VANHIN ISONEN?

Tavoitteet

Pohtia ja keskustella vanhimman isosen roolista niin leirillä, nuortenillassa kuin, missä tahansa seurakunnan toiminnassa.

Virittäytyminen ja kuulumiset

Alkuun leikitään esimerkiksi jotain nuorille uutta leikkiä, esimerkkinä ruotsalainen tuolileikki. Leikki auttaa nuoria rentoutumaan ja vapauttaa tunnelmaa. Leikin jälkeen käydään kuulumiskierros niin, että jokainen pääsee sanomaan jotakin.

Ruotsalainen tuolileikki

Yksi osallistuja menee keskelle, muut tekevät tuoleista piirin.

Keskellä oleva jakaa kaikille numerot siten, että numeroita on yhtä paljon kuin osallistujia, keskellä oleva mukaan lukien.

Keskellä oleva sanoo kahden osallistujan numeron, jolloin heidän tulee nousta ylös, käntellä keskellä olevaa ja sitten toisiaan ja palata takaisin tuolille.

Samaan aikaan muut liikkuvat tuolilta toiselle myötäpäivään, jolloin palaaminen piiriin vaikeutuu ja yksi jää taas keskelle.

Teeman käsittely

- Millaista on olla vanhin isonen? (tähän avuksi esimerkiksi AnswerGarden, tai jokainen saa kirjoittaa asioita taululle tms.)

Mietitään yhdessä isosen roolia

- rippileirillä tai varhaisnuortenleirillä
- nuortenillassa
- muussa seurakunnan toiminta.

Lisäksi pohditaan:

- Mihin tarvitsee erityistä tukea?
- Mikä sujuu?
- Missä kokenut onnistumisia?

Vinkki!

Keskustelun herättämiseksi apuna esimerkiksi nettisovellus AnswerGarden jolla voi kerätä ajatuksia päivän teemasta niin, että osallistujat voivat omalla puhelimellaan anonyymisti kirjoitella ideoita yhteiselle ”seinälle”.

<https://answergarden.ch/create/>

TOIMINNALLINEN RAAMATTUOPETUS

Tavoitteet

Pohditaan yhdessä millainen on toiminallinen raamattuopetus. Käydään läpi opetuksen suunnittelua ja apuna hyvä olla esimerkiksi PowerPoint. Raamattuopetuksen suunnittelu ja pitäminen tuo hyvää kokemusta rippileirillä pidettäviin Raamiksiin ja vahvistaa ryhmänohjaustaitoja.

Virittäytyminen ja kuulumiset

Alkuun voidaan leikkiä jotain uutta tai tuttua leikkiä ja käydään taas kuulumiskierros.

Teeman käsittely

Raamattuopetuksen suunnittelu

- Aiheen valinta
- Rukoileminen apuna suunnittelussa
- Opetukseen valitun raamatunkohdan ydinsanoma
- Havainnollistaminen esimerkiksi toiminnan kautta (näytelmä, sarjakuva, askartelu, ritisana ynnä muut tehtävät, laulu tai räppi aiheesta...)

Teoriasta käytäntöön

Nuorten tehtävänä on suunnitella ja pitää nuortenilloissa raamattuopetus. Opetukseen tulee sisältyä jotain toiminnallista, esimerkiksi sarjakuvien tekoa, näytelmän valmistelua, piirtämistä, maalaamista, aiheeseen liittyvä leikki...

Jaetaan nuortenilta-vuorot, joissa opetukset toteutetaan. Välillä on myös hyvä arpoa ryhmät, jotta parhaat kaverukset eivät tee aina kaikkea yhdessä.

Vinkki!

Raamatunkertomuksia ja vertauksia, joista opetuksen voisi pitää:

Suuret pidot (Luuk. 14:16–24)

Viisaat ja tyhmät morsiusneidot (Matt. 25:1–13)

Kadonneet lampaat (Luuk. 15:1–7)

Armoton palvelija (Matt. 18:21–35)

Kylväjävertaus (Matt. 13:3–8)

Tuhlaajapoika (Luuk. 15:11–32)

Laupias samarialainen (Luuk. 10:25–37)

Palvelijoille uskotut rahat (Matt. 25:14–30)

Halvaantunut mies katon läpi (Luuk. 5:17–26)

Viisi leipää ja kaksi kalaa (Joh. 6:1–15)

LEIKIT JA KILPAILUT

Tavoitteet

Kerrata leikkien ja kilpailuiden vetämiseen liittyviä ohjeita ja kannustaa nuoria kokeilemaan ja tuunaamaan uusia sekä vanhoja leikkejä. Usein nuorten kesken esimerkiksi leirillä saattavat pyöriä samat leikit, joten niihin on hyvä saada vaihtelua.

Virittäytyminen ja kuulumiset

Kuulumiskierroksen yhteydessä jokainen kertoo oman lempi leikkinsä. Tämän kerran aikana tarkoitus on myös leikkiä uusia leikkejä vähän joka välissä! Esimerkkinä nukkumatti-leikki.

Nukkumatti

Yksi leikkijöistä valitaan yövartijaksi, toinen nukkumatiksi. Nukkumatin henkilöllisyyttä ei paljasteta. Huoneesta sammutetaan valot. Leikkijät kuljeskelevat ympäri huonetta. Nukkumatti koskettaa muita leikkijöitä päähän tavatessaan heitä, jolloin he vaipuvat hiljaa lattialle ”nukahtaen” siihen. Kun leikkijä kohtaa nukkuvan leikkijän (tai kompastuu tällaiseen..), jolloin nukkuja rupeaa kuorsaamaan. Tällöin yövartija sytyttää valot ja kaikki leikkijät jähmettyvät paikoilleen. Muutkin nukkujat rupeavat kuorsaamaan. Nyt yövartijalla on tilaisuus arvata, kuka on nukkumatti. Mikäli hän arvaa väärin, hän joutuu jälleen sammuttamaan valot ja nukkumatti saa jatkaa työtään.

Teeman käsittely

- Kilpailun avulla herätellään mieleen leikin vetämisen tärkeimmät säännöt
- Kerrataan leikkien ja kilpailuiden tarkoitusta esimerkiksi leirielämässä (ryhmytyminen)
- Mietitään yhdessä mitkä asiat tulee ottaa huomioon ja mikäli joukkueiden ohjeistuksista jäi jotain puuttumaan, niin muistutetaan vielä mitä tulee ottaa huomioon leikkejä vetäessä
 - Sopia kuka ohjeistaa
 - Yhteinen näkemys leikistä/kilpailusta
 - Koska on aika lopettaa
 - Tila ja turvallisuus (ei nolaamista)
 - Oma asenne (esimerkin tärkeys, rohkeus kokeilla itselle uusia leikkejä)

Apukysymyksiä keskusteluun:

- Minkälainen leikinvetäjä minä olen?
- Mitä voisin parantaa?

Kilpailu

Pyydetään ottamaan porukasta pariksi sellainen tyyppi, joka ei ole kaikista tutuin.

Osallistujien määrän perusteella tehdään pareista joukkueita 2-3kpl.

Joukkueiden tehtävänä on annetussa ajassa listattava viisi leikin vetämisen tärkeintä sääntöä. Lopuksi käydään joukkueiden listaukset läpi.

Teoriasta käytäntöön

Jaetaan parit, joiden tehtävänä on suunnitella ja pitää nuortenilloissa leikki ja kilpailu - hetki, esimerkiksi ennen tai jälkeen opetuksen. Suunnittelussa tulee huomioida, että leikki ja/tai kilpailu soveltuvat myös varhaisnuorten kanssa käytettäväksi.

Vinkki!

Ohjeistetaan suunnittelua niin, että leikissä tai kilpailussa on käytettävä jotain esinettä, esimerkiksi kynää, paperia, lankaa, noppaa, liimaa...

HARTAUS

Tavoitteet

Kerrata hartauden valmistelua, pohtia millainen on hyvä hartaus ja rohkaista nuoria toteuttamaan toiminnallisia hartauksia.

Virittäytyminen ja kuulumiset

Aiheeseen liittyen aloitetaan hartaudella, joka on toiminnallinen, esimerkkinä lattiakuvat. Tämän kerran lopussa rukoillaan yhdessä.

Kirjavinkki

Aulikki Mäkinen, Lattiakuvat 1–3 joista **erityisesti viimeinen on suunnattu nuorille ja aikuisille.**

Kirjoja 1 ja 2 voi myös soveltaen käyttää nuorille.

Teeman käsittely

Kerrataan hartauden suunnittelua ja toteuttamista.

- Aiheen valinta (kirkkovuosi, rippileirin päivän teema...)
- Raamatunkohdat
- Puhe (aloita hyvissä ajoin, mieti kenelle puhut)
- Havainnollistaminen (kuvat ja symbolit)
- Musiikki
- Rukous
- Tila ja tunnelma

Käydään läpi erilaisia toiminnallisia tapoja toteuttaa hartaus ja keskustellaan yhdessä, millainen on hyvä hartaus.

Apukysymyksiä keskusteluun:

- Mikä on hankalaa suunnittelussa, pitämisessä?
- Mikä on itselle tärkeää hartaudessa?
- Millaista apua ja tukea kaipaa työntekijöiltä?

Erilaisia tapoja toteuttaa mm.

- Kynttiläpolku (Kynttilöiden luona lauseita raamatusta, virsistä, rukouksesta.. Yhteinen lopetus)
- Lattiakuvat
- Esirukous ja synnintunnustus (esimerkiksi leirinuotiolla jossa kirjoitetaan synnintunnustus lapulle ja lopuksi ne poltetaan)
- Rukoushelmet
- Hiljainen hartaus (samantapainen kuin kynttiläpolku, esim. isossa tilassa osallistujat saavat rauhallisen musiikin soidessa kävellä ympäri tilaa, jossa on ajatuksia herättäviä kuvia, esineitä, lauseita esimerkiksi Raamatusta. Yhteinen lopetus.)

Teoriasta käytäntöön

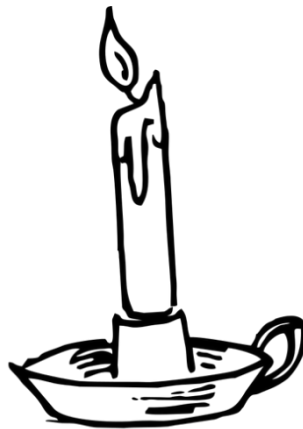
Nuoret suunnittelevat pareittain/kolmen hengen ryhmissä hartauden ja pitävät sen nuortenillassa. Hartauden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota luoviin ja toiminallisiin menetelmiin ja rohkaistaan nuoria kokeilemaan uutta.

Vinkki!

Aiheita, joiden pohjalta nuoret voivat lähteä suunnittelemaan. Nuoret voivat myös itse päättää aiheen.

Kynttilänpäivä	Yhteisvastuu
Ansaitsematon armo	Paastonaika on alkanut
Marian ilmestyspäivä	Kristittyinä vastuuta ympäristöstä
Elämänleipä	Ylösnoukseen todistajia
Hyvä paimen	Rukoussunnuntai
Helluntai	Pyhäinpäivä
Valvomisen sunnuntai	Adventti
Joulu	

ILTAOHJELMA

Tavoitteet

Kerrata iltaohjelman suunnitteluun, sisältöön ja pitämiseen liittyviä asioita ja pohtia miten iltaohjelmiin saataisiin hengellistä sisältöä luontevasti lisää.

Virittäytyminen ja kuulumiset

Alkuun lyhyt improvisaatioharjoitus tai leikki joka toimii tunnelman virittäjänä. Esimerkkinä sana-assosiaatio-harjoitus.

Sana-assosiaatio

Pelaajat seisovat ringissä

Yksi pelaajista sanoo ringissä seuraavana seisovalle jonkin sanan (esim. talo).

Sanan saanut sanoo välittömästi seuraavana ringissä olevalle, minkä tahansa sanan, mikä ensimmäisenä saadusta sanasta tulee mieleen (esim. ovi), jne.

Yleensä sana-assosiaatiossa improvisoijia opastetaan olemaan tyhjällä mielellä miettimättä mitään. Olennaista on, että pelaajat kuuntelevat edellisen pelaajan sanan, eivätkä assosioi aiemmin sanottuihin sanoihin siten, että viimeisin sana jää huomiotta.

Teeman käsittely

Kerrataan iltaohjelman liittyviä asioita

- Varsinkin rippileirin alussa hyvä panostaa ryhmäytymiseen ja nimien opetteluun
- Iltaohjelman suunnittelusta on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että yksi isonen on aina kerrallaan vastuussa

Keskustellaan siitä, miten iltaohjelmiin saataisiin hengellistä sisältöä muutenkin kuin laulujen kautta

- Päivän raamis-aihe
- Päivän oppituntien aiheet
- Kuitenkin niin, ettei niistä tule sketsejä

Teoriasta käytäntöön

Jaetaan rippileirillä käytettävästä Raamis-materiaalista aiheet ja nuoret miettivät pareittain, miten ja mitä annetusta aiheesta voisi suunnitella jotain osaksi iltaohjelmaa. Tämän kerran jälkeen nuorten ei tarvitse toteuttaa nuortenillassa mitään, vaan tarkoitus on saada nuoret pohtimaan miten rippileirin päivien teemoja voisi saada luontevaksi osaksi iltaohjelmia. Ideat kannattaa nuortenkin laittaa talteen, sillä niitä voi tulevilla leireillä hyödyntää!

Vinkki!

Raamis-aiheet ja Raamatunkohdat, esimerkkinä Sastamalan seurakunnan raamismateriaalin kerrat

1. Kristityksi kastettu Mark.1:1–15
2. Sinut on kutsuttu! Mark.1:16–28 ja 2:13–17
3. Jeesuksen merkittävät tarinatuokit Mark.4:1–34
4. Mitä ihmettä! Mark.4:35–41; 5:21–43 ja 6:30–52
5. Jeesus – Messias mark.8:11–21; 27–33 ja 9:2–10
6. ”Ristiinnaulitse!” Mark.14:1–2, 10–11,32–72 ja 15:21–41
7. Voitto kuolemasta ja Jeesuksen paluu Mark.15:42–47; 16:1–20 ja Mark.13:3–37

Hyvä improvisaatiopaketti netissä saatavilla esimerkiksi <https://improaapinen.fi/>

Sana-assosiaatio-harjoitus improaapisesta. Myös muihin Syviksiin kannattaa hyödyntää ja kertoa nuorille vinkiksi!

AIHEITA TULEVIIN SYVIKSIIN

Vapaa-aika leirillä

- mitä tehdä leiriläisten kanssa
- miten huomioida yksinäiset leiriläiset

Turvallisuus ja vastuullisuus

- isosten vastuu leirillä, jotta leiri on kaikille turvallinen niin fyysisesti kuin henkisesti
- isosten erilaiset vastuut

Esiintyminen

- miten esiintyä muille kun jännittää

Varhaisnuoriso- ja rippileirit

- kertausta tulevaa leirikeseää varten

